

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ВЛАДА
05 Број: 011-11368/2022-1
13. јануар 2023. године
Београд

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
БЕОГРАД

ПРИМЉЕНО: 13.01.2023

Орг. јед.	Број	Прилог	Вредност
03	011-44/23		

НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ

БЕОГРАД

Влада, на основу члана 123. тачка 4. Устава Републике Србије и члана 150. став 1. Пословника Народне скупштине („Службени гласник РС”, број 20/12 – пречишћен текст), подноси Народној скупштини Предлог закона о потврђивању Споразума између Републике Србије и Европске уније о учешћу Републике Србије у програму Европске уније Хоризонт Европа – оквирном програму за истраживање и иновације, с предлогом да се узме у претрес.

За представника Владе у Народној скупштини одређена је др Јелена Беговић, министар науке, технолошког развоја и иновација, а за повереника Вукашин Гроздић, државни секретар у Министарству науке, технолошког развоја и иновација.

ПРЕДСЕДНИК

4100223.004/3

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА
О ПОТВРЂИВАЊУ СПОРАЗУМА
између Републике Србије и Европске уније о учешћу Републике Србије у програму
Европске уније Хоризонт Европа – оквирном програму за истраживање и иновације

Члан 1.

Потврђује се Споразум између Републике Србије и Европске уније о учешћу Републике Србије у програму Европске уније Хоризонт Европа – оквирном програму за истраживање и иновације, сачињен у Београду, дана 1. децембра 2021. године и у Бриселу, дана 6. децембра 2021. године, у оригиналу на српском и енглеском језику.

Члан 2.

Текст Споразума између Републике Србије и Европске уније о учешћу Републике Србије у програму Европске уније Хоризонт Европа – оквирном програму за истраживање и иновације, у оригиналу на српском и енглеском језику гласи:

СПОРАЗУМ

између Републике Србије и Европске уније о учешћу Републике Србије у програму Европске уније Хоризонт Европа – оквирном програму за истраживање и иновације

Европска комисија (у даљем тексту „Комисија”), у име Европске уније,

са једне стране, и

Влада Републике Србије, у даљем тексту „Србија”,

у даљем тексту збирно: „Стране“

С ОБЗИРОМ НА ТО ДА Оквирни споразум између Европске заједнице и Србије о општим принципима учешћа Србије у програмима Заједнице¹ прецизира да је споразумом, у форми Меморандума о разумевању², између Комисије и надлежних органа Србије потребно утврдити посебне начине и услове учешћа Србије у сваком појединачном програму, нарочито у погледу обавезног финансијског учешћа;

И С ОБЗИРОМ НА ТО ДА је програм Европске уније Хоризонт Европа - оквирни програм за истраживање и иновације успостављен Уредбом (ЕУ) бр. 2021/695 Европског парламента и Савета³ (у даљем тексту: „програм Хоризонт Европа“);

¹ ОЈ Л 129, стр. 29. од 22.07.2005,

² Овај споразум чини и има иста правна дејства као Меморандум о разумевању наведен у оквиру Протокола о оквирном споразуму између Европске уније и Републике Србије о општим принципима за учешће Републике Србије у програмима Уније,

³ Уредба (ЕУ) 2021/695 Европског парламента и Савета од 28.04.2021. којом се успоставља Хоризонт Европа - Оквирни програм за истраживање и иновације, којим се утврђују његова правила за учешће и ширење, и ставља ван снаге Уредба (ЕУ) бр. 1290/2013 и (ЕУ) бр. 1291/2013 (СЛ Л 170, 12.5.2021., Стр. 1).

УЗИМАЈУЋИ У ОБЗИР настојања Европске уније да предводи одговор удружујући снаге са својим међународним партнерима у циљу решавања глобалних изазова у складу са планом деловања за људе, планету и просперитет у Агенди Уједињених нација „Трансформисање нашег света: Агенда за одрживи развој до 2030. године“ и признајући да су истраживање и иновације кључни покретачи и кључни алати за одрживи раст вођен иновацијама, за економску конкурентност и атрактивност;

ПРЕПОЗНАЈУЋИ опште принципе наведене у Уредби (ЕУ) 2021/695;

ПОТВРЂУЈУЋИ циљеве обновљеног Европског истраживачког простора да изгради заједнички научно-технолошки простор, створи јединствено тржиште за истраживање и иновације, подстиче и олакшава сарадњу међу универзитетима и размену најбољих пракси и атрактивних истраживачких каријера, олакша прекограничну и међусекторску мобилност истраживача, подстиче слободно кретање научног знања и иновација, промовише поштовање академских слобода и слободу научног истраживања, пружа подршку научно образовним и комуникационим активностима, и подстиче конкурентност и атрактивности привреда земаља учесница, као и чињеницу да су придружене земље кључни партнери у овом подухвату;

НАГЛАШАВАЈУЋИ улогу Европског партнерства у решавању неких од најважнијих изазова Европе кроз усклађене истраживачке и иновационе иницијативе које значајно доприносе приоритетима Европске уније у области истраживања и иновација који захтевају критичну масу, дугорочну визију и значај учешћа придружених земаља у тим партнерствима;

УЗИМАЈУЋИ У ОБЗИР да су се истраживање и иновације показали значајним у региону Западног Балкана за сарадњу и финансирање заједничких пројеката за истраживања и иновације који омогућавају заједнички приступ изврности, знању, иновацијама, мрежама и истраживачким ресурсима. Оне пружају драгоцене могућности за људски развој, повећавају шансе за успех у проналажењу заједничких решења за регионалне и глобалне изазове;

У НАСТОЈАЊУ да успоставе обострано повољне услове за отварање одговарајућих радних места, ојачају и подрже иновационе екосистеме Страна, кроз помоћ предузећима у иновацијама и расту на тржиштима Страна, као и да олакшају разумевање, примену и доступност иновација, укључујући рад на изградњи капацитета;

УВИЂАЈУЋИ да узајамно учешће у међусобним истраживачким и иновационим програмима треба да донесе обострану корист; уз признавање да Стране задржавају своје право да ограниче или условљавају учешће у својим истраживачким и иновационим програмима, нарочито за оне активности које се односе на њихову стратешку имовину, интересе, аутономију или безбедност;

УЗИМАЈУЋИ У ОБЗИР да су заједнички циљеви, вредности и чврсте везе Страна у области истраживања и иновација, успостављени у претходном периоду кроз Споразуме о придруживању накнадним Оквирним програмима, и препознајући заједничку жељу Страна да кроз њих даље развијају, јачају, стимулишу и проширују своје односе и сарадњу,

СПОРАЗУМЕЛЕ СУ СЕ О СЛЕДЕЋЕМ:

Члан 1.
Делокруг удруживања

1. Србија ће учествовати као придружена држава и пружати допринос у свим деловима Европског програма Хоризонт Европа - Оквирни програм за истраживање и иновације (Програм Хоризонт Европа) из члана 4. Уредбе (ЕУ) 2021/695 који се спроводи кроз конкретан програм успостављен Одлуком (ЕУ) 2021/764⁴, у њиховим најновијим верзијама, као и кроз финансијски допринос Европском институту за иновације и технологију.
2. Уредба (ЕУ) 2021/819 Европског парламента и Савета⁵, и Одлука (ЕУ) 2021/820⁶, у њиховим најновијим верзијама, примењују се на учешће правних субјеката Србије у Заједницама знања и иновација.

Члан 2.
Начин и услови учешћа у програму Хоризонт Европа

1. Србија ће учествовати у активностима Европског програма Хоризонт Европа у складу са условима утврђеним Оквирним споразумом између Европске заједнице и Републике Србије о Општим начелима за учешће Србије у програмима Заједнице, и под условима наведеним у овом Споразуму, у правним актима из члана 1. овог Споразума, као и у свим другим правилима која се односе на имплементацију програма Хоризонт Европа, у њиховим најновијим верзијама.
2. Осим уколико није другачије предвиђено одредбама и условима из става 1. овог члана, укључујући и примену члана 22. став 5. Уредбе (ЕУ) 2021/695, правни субјекти основани у Србији могу да учествују у индиректним активностима програма Хоризонт Европа под једнаким условима који важе за правне субјекте са седиштем у Европској унији, укључујући поштовање рестриктивних мера Европске уније⁷.

⁴ Одлука Савета (ЕУ) 2021/764 од 10. маја 2021. о успостављању Посебног програма за спровођење Хоризонта Европа - Оквирни програм за истраживање и иновације, и о стављању ван снаге Одлуке 2013/743/ЕУ (СЛ Л 167И, 12.5.2021, стр. 1).

⁵ Уредба (ЕУ) 2021/819 Европског парламента и Савета од 20. маја 2021.г о Европском институту за иновације и технологију (прерађена верзија) (СЛ Л 189, 28.5.2021., Стр. 61.).

⁶ Одлука (ЕУ) 2021/820 Европског парламента и Савета од 20. маја 2021.г о Стратешком плану иновација Европског института за иновације и технологију (ЕИТ) 2021-2027: Подстицање иновационог талента и капацитета Европе и о стављању ван снаге Одлуке бр. 1312/2013/ЕУ (СЛ Л 189, 28.5.2021., Стр. 91.).

⁷ Рестриктивне мере ЕУ усвојене су у складу са чланом 29. Уговора о Европској унији или чланом 215. Уговора о функционисању Европске уније

3. Пре него што одлучи о томе да ли правни субјекти који су основани у Србији испуњавају услове да учествују у акцији која се односи на стратешку имовину, интересе, аутономију или безбедност Европске уније у складу са чланом 22 (5) Уредбе (ЕУ) 2021/695, Комисија може да затражи посебне информације или гаранције, као што су:
- а) информације о томе да ли је правним субјектима који су основани у Европској унији одобрен или ће бити одобрен реципрочан приступ постојећим и планираним програмима или активностима Србије који одговарају предметној акцији Хоризонт Европа,
 - б) информације да ли Србија има успостављен национални механизам за скрининг улагања и гаранције да ће органи власти Србије извештавати и консултовати Комисију о свим евентуалним случајевима у којима су примењујући такав механизам обавештени о планираним страним улагањима/преузимању од стране правног субјекта који је основан или контролисан ван Србије, а који је примио средства програма Хоризонт Европа у активностима у вези са стратешком имовином, интересима, аутономијом или безбедношћу Европске уније, под условом да Комисија достави Србији списак релевантних правних субјеката основаних у Србији након потписивања уговора о додељивању бесповратних средстава са тим субјектима, и
 - с) гаранције да ниједан од резултата, технологија, услуга и производа које су субјекти са седиштем у Србији развили у оквиру предметних радњи неће бити предмет ограничења која се односе на њихов извоз у земље чланице ЕУ у току акције и четири године након њеног завршетка. Србија ће на годишњем нивоу делити ажурирану листу субјеката који подлежу националним извозним ограничењима, током трајања активности и четири године након њеног завршетка.
4. Правни субјекти са седиштем у Србији могу да учествују у активностима Обједињеног истраживачког центра (JRC) под истим условима и одредбама које се примењују на правне субјекте основане у Европској унији, осим уколико су неопходна ограничења како би се осигурала доследност са обимом учешћа које произилази из примене става 2. и 3. овог члана.
5. Тамо где Европска унија спроводи програм Хоризонт Европа применом чланова 185. и 187. Уговора о функционисању Европске уније, Србија и правни субјекти Србије могу да учествују у правним структурама формираним у складу са наведеним одредбама, а у складу са правним актима Европске уније који јесу или ће бити усвојени ради успостављања таквих правних структура.
6. Представници Србије имају право да у својству посматрача учествују у одбору из члана 14. Одлуке (ЕУ) 2021/764, без права гласа, а у вези са питањима која се тичу Србије.

Ови одбори ће се састајати без присуства представника Србије у време гласања. Србија ће бити обавештена о резултату гласања.

Учешће из овог става имаће исти облик, укључујући процедуре за пријем информација и документације, као и онај који се примењује на представнике из држава чланица Европске уније.

7. На учешће Србије у Комитету Европског истраживачког простора и његовим подгрупама, примењиваће се права заступања и учешћа која важе за придружене земље.
8. Представници Србије имају право да као посматрачи учествују у Савету гувернера Обједињеног истраживачког центра, без права гласа. Сходно том услову, овакво учешће регулишу иста правила и процедуре као и они који се примењују на представнике држава чланица Европске уније, укључујући право говора и процедуре за пријем информација и документације у вези са питањима од значаја за Србију.
9. Србија има право учешћа у Европском конзорцијуму истраживачких инфраструктура (ERIC) у складу са Уредбом Савета (ЕЗ) 723/2009⁸, односно њеном најновијом верзијом, и правним актом којим се оснива Европски конзорцијум истраживачких инфраструктура.
10. Трошкови пута и дневница представника и стручњака Србије који су настали у сврху учешћа у својству посматрача у раду одбора из члана 14. Одлуке (ЕУ) 2021/764, или на другим састанцима у вези са спровођењем програма Хоризонт Европа, биће надокнађени од стране Европске уније по истим основама као и у складу са процедурама које су тренутно на снази за представнике држава чланица Европске уније.
11. Стране ће учинити све напоре, у оквирима постојећих одредби, да олакшају слободно кретање и боравак научницима који учествују у активностима које су покривене овим споразумом као и да олакшају прекогранично кретање роба и услуга намењених за употребу у таквим активностима.
12. Србија ће обезбедити да роба и услуге, купљене у Србији или увезене у Србију, које се делимично или у потпуности финансирају у складу са уговорима о додели бесповратних средстава и/или уговорима закљученим за спровођење активности у складу са овим Споразумом, буду ослобођени од царина, увозних дажбина и других фискалних такси, укључујући ПДВ, које се примењују у Србији, предузимајући све неопходне одговарајуће процедуре.

⁸ Уредба Савета (ЕЗ) бр. 723/2009 од 25. јуна 2009. о правном оквиру Заједнице за Европски конзорцијум истраживачких инфраструктура (European Research Infrastructure Consortium (ERIC)) (СЛ Л 206, 8.8.2009., стр.1).

Члан 3.
Финансијски допринос

1. Учешће Србије или правних субјеката Србије у Европском програму Хоризонт Европа зависи од тога да ли Србија финансијски доприноси Програму и с тим повезаним трошковима управљања, извршења и оперативним трошковима из општег буџета Европске уније (у даљем тексту „буџет Уније“).
2. Финансијски допринос представља збир:
 - a) оперативног доприноса; и
 - b) накнаде за учешће.
3. Финансијски допринос је у облику годишњих уплата у две рате, које доспевају на плаћање најкасније у мају и јулу.
4. Оперативни допринос покрива оперативне трошкове и издатке за подршку Програма и представља додаток апропријацијама за обавезе и за плаћања за износе који су већ унети у буџет Уније који је коначно усвојен за програм Хоризонт Европа, укључујући све апропријације које одговарају износу повраћаја неискоришћених средстава која су поново стављена на располагање у складу са Чланом 15(3) Уредбе (ЕУ, Еуратом) 2018/1046 Европског парламента и Савета⁹, у њеној најновијој верзији (у даљем тексту „Финансијска уредба“), и увећане за спољни наменски приход који не проистиче из финансијских доприноса програму Хоризонт Европа од стране других донатора¹⁰.

За спољне наменске приходе који се додељују програму Хоризонт Европе у складу са чланом 3.1 Уредбе Савета (ЕУ) 2020/2094 о успостављању Инструмента Европске уније за опоравак у циљу подршке опоравку од последица кризе услед пандемије болести COVID-19¹¹, ово повећање ће одговарати годишњим апропријацијама наведеним у пратећој документацији уз нацрт буџета Комисије за програм Хоризонт Европа.

⁹ Уредба (ЕУ, Еуратом) 2018/1046 Европског парламента и Савета од 18. јула 2018. о финансијским правилима која се примењују на општи буџет Уније, о измени Уредбе (ЕУ) бр. 1296/2013, (ЕУ) бр. 1301/2013, (ЕУ) бр.1303/2013, (ЕУ) бр.1304/2013, (ЕУ) бр. 1309/2013, (ЕУ) бр. 1316/2013, (ЕУ) бр. 223/2014, (ЕУ) бр.

283/2014 и Одлуком бр. 541/2014/ЕУ и о стављању ван снаге Уредбе (ЕУ, Еуратом) бр. 966/2012 (УЛ Л 193, 30.7.2018, стр. 1).

¹⁰ Ово укључује нарочито средства из Инструмента за опоравак Европске уније успостављеног Уредбом Савета (ЕУ) 2020/2094 од 14. децембра 2020. о успостављању Инструмента Европске уније за опоравак у циљу подршке опоравку од последица пандемије болести COVID-19 (СЛ Л 433И, 22.12.2020, стр. 23).

¹¹ ОЈ Л 433И, 22.12.2020, стр. 23.

5. Почетни оперативни допринос заснива се на кључу за плаћање доприноса који се дефинише као однос између бруто домаћег производа (БДП) Србије по тржишним ценама, и БДП-у Европске уније по тржишним ценама. Бруто домаће производе по тржишним ценама који ће се примењивати утврђују за те сврхе одређене службе Комисије на основу најновијих статистичких података који су доступни за прорачуне буџета у години која претходи години у којој доспева годишње плаћање. Изузетно, за 2021. годину, почетни оперативни допринос ће се заснивати на БДП-у за 2019. годину по тржишним ценама. Усклађивања кључа за плаћање доприноса наведена су у Прилогу I.
6. Почетни оперативни допринос израчунава се применом кључа за плаћање доприноса, усклађеног према почетним апропријацијама за обавезе унетим у буџет Европске уније који је коначно усвојен за одговарајућу годину за потребе финансирања програма Хоризонт Европа, увећан у складу са ставом 4. овог члана.
7. Накнада за учешће износи 4% годишњег почетног оперативног доприноса који се израчунава у складу са ставовима 5. и 6. овог члана и уводиће се постепено, на начин дефинисан у Прилогу I. Накнада за учешће не подлеже ретроактивном усклађивању или корекцијама.
8. Почетни оперативни допринос за годину Н може се накнадно ускладити навише или наниже у једној или више наредних година на основу буџетских обавеза преузетих за апропријације за обавезе те године Н, увећано у складу са ставом 4. овог члана, њиховом применом кроз законске обавезе и повраћајем неискоришћених средстава. Детаљне одредбе за спровођење овог члана наведене су у Прилогу I.
9. Европска унија ће Србији доставити информације у вези са њеним финансијским учешћем које су садржане у подацима о буџету, рачуноводству, учинку и евалуацији које се достављају буџетским органима Европске уније и телу које оцењује извештај о извршењу буџета за програм Хоризонт Европа. Те информације се достављају уз дужно поштовање правила о поверљивости и заштити података Европске уније и Србије, не доводећи у питање информације које Србија има право да добије према Прилогу III.
10. Сви доприноси Србије или уплате из Европске уније, као и обрачун износа који су доспели на плаћање или ће бити примљени, биће изражени у еврима.

Члан 4.**Механизам аутоматске корекције**

1. Механизам аутоматске корекције почетног оперативног доприноса Србије за годину Н, усклађен према члану 3 (8), примењиваће се и обрачунавати у години Н + 2. Биће заснован на оствареним резултатима Србије и правних субјеката Србије у деловима програма Хоризонт Европа који се спроводе кроз доделу бесповратних средстава према конкурентним условима, која се финансирају из издвајања за обавезе из године Н, увећане у складу са чланом 3 (4).
Износ аутоматске корекције израчунава као разлика између:
 - а) почетног износа правних обавеза за доделу бесповратних средстава по конкурентним условима које су закључене са Србијом или правним субјектима Србије која се финансирају из средстава за обавезе за годину Н, увећаног у складу са чланом 3 (4); и
 - б) одговарајућег оперативног доприноса године Н који је Србија платила, усклађен према члану 3 (8), нерачунајући неинтервентне трошкове финансиране из апропријација за обавезе из године Н, увећаног у складу са чланом 3 (4).
2. Уколико износ из става 1, без обзира да ли је тај износ позитиван или негативан, премашује 8% одговарајућег почетног оперативног доприноса усклађеног према члану 3 (8), почетни оперативни допринос Србије за годину Н биће коригован. Износ који Србији доспева за плаћање или који треба да прими као додатни допринос или смањење доприноса Србије према механизму аутоматске корекције, биће износ који премашује праг од 8%. Износ испод прага од 8% неће се узимати у обзир при израчунавању додатног доприноса који доспева за плаћање или надокнаду.
3. Детаљна правила о механизму аутоматске корекције наведена су у Прилогу I.

Члан 5.**Реципроцитет**

1. Правни субјекти основани у Европској унији могу да учествују у програмима и активностима Србије које одговарају Европском програму Хоризонт Европа, у складу са законодавством Србије.
2. Отворени списак еквивалентних програма и активности Србије представљен је у Прилогу II.
3. Финансирање правних субјеката основаних у Унији од стране Србије, подлеже законодавству Србије које уређује функционисање истраживачких и иновационих програма и активности. У случајевима када није обезбеђено финансирање, правни субјекти са седиштем у Унији могу да учествују са сопственим средствима.

Члан 6.
Отворена наука

Стране ће у својим програмима и активностима међусобно промовисати и подстицати праксе отворене науке у складу са правилима програма Хоризонт Европа и законодавством Србије.

Члан 7.
Праћење, оцена и извештавање

1. Не доводећи у питање одговорности Комисије, Европске канцеларије за борбу против превара (OLAF) и Ревизорског суда Европске уније у погледу праћења и оцењивања програма Хоризонт Европа, учешће Србије у том програму ће се континуирано пратити на основу партнерства између Комисије и Србије.
2. Правила у вези са добрим финансијским управљањем, укључујући финансијску контролу, повраћај средстава и друге антикорупцијске мере у вези са финансирањем Европске уније у складу са овим Споразумом, дефинисана су у Прилогу III.

Члан 8.
Заједнички одбор ЕУ - Србија за истраживање и иновације

1. Овим се оснива Заједнички одбор ЕУ - Србија за истраживање и иновације (у даљем тексту „Заједнички одбор ЕУ-Србија“). Задаци Заједничког одбора ЕУ-Србија обухватају:

- a) процену, вредновање и анализу примене овог Споразума, нарочито:
 - (i) учешће и резултате правних субјеката Србије у програму Хоризонт Европа;
 - (ii) ниво (међусобне) отворености правних субјеката основаних у свакој од Страна за учешће у програмима и активностима друге Стране;
 - (iii) спровођење механизма финансијског доприноса и механизма аутоматске корекције у складу са члановима 3 и 4;
 - (iv) размену информација и разматрање свих евентуалних питања о коришћењу резултата, укључујући права интелектуалне својине;
- b) расправу о ограничењима на захтев било које од Страна које су Стране примењивале или планирале у вези са приступом њиховим релевантним истраживачким и иновационим програмима, нарочито укључујући активности у вези са њиховом стратешком имовином, интересима, аутономијом или безбедношћу;

- c) испитивање начина за унапређење и развој сарадње;
- d) заједничко разматрање будућих оријентација и приоритета политика које се односе на истраживање и иновације и планирање истраживања од заједничког интереса;
- e) размену информација, између осталог, о новом законодавству, одлукама или националним истраживачким и иновационим програмима који су од значаја за примену овог Споразума.

2. Заједнички одбор ЕУ-Србија који ће се састојати од представника Европске уније и Србије, усвојиће Пословник о раду одбора.

3. Заједнички одбор ЕУ-Србија може да донесе одлуку о формирању *ad hoc* радне групе/саветодавног тела на експертском нивоу као помоћ у спровођењу примене овог Споразума.

4. Заједнички одбор ЕУ-Србија састајаће се најмање једном годишње, и кад год посебне околности тако буду захтевале, на захтев било које од Страна. Састанке ће наизменично организовати и водити Европска унија и национални орган Србије.

5. Заједнички одбор ЕУ-Србија радиће континуирано кроз размену релевантних информација било којим од средстава комуникације, а нарочито у вези са учешћем/резултатима правних субјеката из Србије. Заједнички одбор ЕУ-Србија може да обавља своје задатке у писаној форми кад год се за то укаже потреба.

Члан 9.

Завршне одредбе

1. Овај Споразум ступа на снагу на дан када су стране обавестиле једна другу о испуњењу њихових интерних процедура које су неопходне у те сврхе.
2. Овај Споразум почиње да се примењује од 1. јануара 2021. године. Он остаје на снази онолико колико буде потребно да се окончају сви пројекти, радње, активности или њихови делови који се финансирају из средстава програма Хоризонт Европа, као и све радње неопходне за заштиту финансијских интереса Европске уније и све финансијске обавезе које проистичу из имплементације овог Споразума између Страна.
3. Европска унија и Србија могу привремено да примењују овај Споразум у складу са својим интерним процедурама и законодавством. Привремена примена почиње на дан када су стране обавестиле једна другу о завршетку својих интерних процедура неопходних у те сврхе.
4. Уколико Србија обавести Комисију која поступа у име Европске уније да неће окончати своје интерне процедуре неопходне у циљу ступања на снагу овог Споразума, овај споразум ће привремено престати да се примењује на дан пријема овог обавештења од стране Комисије, што ће уједно представљати датум престанка за потребе овог Споразума.

5. Европска унија може да суспендује примену овог споразума у случају делимичног или потпуног неплаћања финансијског доприноса који Србија дугује по овом Споразуму.

У случају неплаћања која могу значајно да угрозе спровођење и управљање програмом Хоризонт Европа, Комисија ће упутити званичну опомену о кашњењу у плаћању. Уколико се плаћање не изврши у року од 20 радних дана од упућивања званичне опомене, Комисија ће Србију обавестити о суспензији примене овог Споразума званичним обавештењем о суспензији које ће ступити на снагу 15 дана након пријема овог обавештења.

У случају суспензије примене овог споразума, правни субјекти са седиштем у Србији неће имати право да учествују у поступцима доделе који још нису окончани када суспензија ступи на снагу. Поступак доделе ће се сматрати окончаним када су као резултат тог поступка преузете правне обавезе.

Суспензија не утиче на правне обавезе преузете са правним субјектима са седиштем у Србији пре ступања на снагу суспензије. Овај Споразум ће наставити да се примењује и на такве правне обавезе.

Европска унија ће без одлагања обавестити Србију када целокупан износ доспелог финансијског доприноса буде примљен од стране Европске уније. Суспензија ће бити укинута одмах након упућивања овог обавештења.

Од дана укидања суспензије, правни субјекти Србије поново ће испуњавати услове за поступке доделе који су покренути након овог датума и за поступке доделе покренуте пре овог датума, за које нису истекли рокови за подношење пријава.

6. Свака од Страна може да раскине овај Споразум у било ком тренутку писаним обавештењем о намери да раскине Споразум. Раскид ступа на снагу три календарска месеца од датума на који обавештење о раскиду стигне на адресу примаоца. За потребе овог Споразума, датум на који раскид ступа на снагу представља датум раскида.
7. У случају привременог престанка важења овог Споразума у складу са ставом 4. овог члана или његовог раскида у складу са ставом 6. овог члана, Стране су сагласне да:

(а) пројекти, радње, активности или њихови делови у вези са којима су преузете правне обавезе током привременог важења и/или након ступања на снагу овог Споразума, а пре него што овај Споразум престане да важи или буде раскинут, наставиће се до њиховог завршетка под условима наведеним у овом Споразуму;

(б) годишњи финансијски допринос године Н током које овај Споразум престаје привремено да важи или је раскинут, треба у да буде уплаћен у целости, у складу са чланом 3. Оперативни допринос године Н ускладиће се у складу са чланом 3 (8) и кориговати у складу са чланом 4 овог Споразума. Усклађивања и корекције се неће вршити за накнаду за учешће која је плаћена за годину Н;

(с) након године током које овај Споразум привремено престаје да важи или је раскинут, почетни оперативни доприноси плаћени за године током којих је овај Споразум важио, биће усклађени у складу са чланом 3 (8) и аутоматски кориговани у складу са чланом 4 овог Споразума.

Све остале последице раскида или привременог престанка важења овог Споразума, стране ће решавати споразумно.

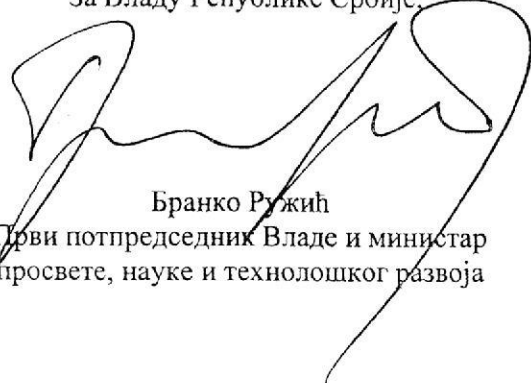
8. Овај Споразум се може изменити само у писаној форми уз сагласност обе Стране. Ступање на снагу измена и допуна одвијаће се према истој процедури која важи за ступање на снагу овог Споразума.

9. Прилози чине саставни део овог Споразума.

Овај Споразум је сачињен у два оригинална примерка на српском и енглеском језику, при чему је сваки текст подједнако веродостојан. У случају неслагања у тумачењу, меродавним ће се сматрати текст на енглеском језику.

Сачињено у Београду, дана 1. децембра 2021. године и у Бриселу, дана 6. децембра 2021. године.

За Владу Републике Србије,

Бранко Ружић
Први потпредседник Владе и министар
просвете, науке и технолошког развоја

За Комисију, у име Европске уније,

Марија Габриел
Комесар за иновације, истраживање,
културу, образовање и омладину

ПРИЛОГ I: Правила којима се уређује финансијски допринос Србије програму Хоризонт Европа (2021-2027.)

ПРИЛОГ II: Отворени списак еквивалентних програма и активности Србије

ПРИЛОГ III: Добро финансијско управљање

ПРИЛОГ I

Правила којима се уређује финансијски допринос Србије програму Хоризонт Европа (2021-2027.)

I Обрачун финансијског доприноса Србије

1. Финансијски допринос Србије програму Хоризонт Европа утврђује се на годишњој основи сразмерно и као додатак износу који је сваке године на располагању у буџету Уније за средства за обавезе потребна за управљање, извршење и функционисање програма Хоризонт Европа, увећана у складу са чланом 3 (4) овог Споразума.
2. Накнада за учешће из члана 3 (7) овог Споразума уводиће се постепено, на следећи начин:
 - 2021: 0,5%;
 - 2022: 1%;
 - 2023: 1,5%;
 - 2024: 2%;
 - 2025: 2,5%;
 - 2026: 3%;
 - 2027: 4%

3. У складу са чланом 3(5) овог Споразума, почетни оперативни допринос који Србија треба да плати на име учешћа у програму Хоризонт Европа израчунаваће се за одговарајуће финансијске године применом усклађеног кључа за плаћање доприноса. Усклађивање кључа за плаћање доприноса врши се на следећи начин:

$$\text{Усклађен кључ за плаћање доприноса} = \text{Кључ за плаћање доприноса} \times \text{коэффициент}$$

Коефицијент који се примењује за израчунавање усклађеног кључа за плаћање доприноса износи 0.45.

4. У складу са чланом 3(8) овог Споразума, прво усклађивање које се односи на извршење буџета за годину Н, извршиће се у години Н+1, када ће почетни оперативни допринос године Н бити усклађен навише или наниже за разлику између:

а) усклађеног доприноса који се израчунава применом усклађеног кључа за плаћање доприноса за годину Н на збир:

- i. износа буџетских апропријација за одобрена средства за преузете обавезе за годину Н у складу са изгласаним буџетом Европске уније и за одобрена средства која одговарају повраћају неискоришћених средстава која су поново стављена на располагање; и
- ii. свих средстава за обавезе на основу спољних наменских прихода који

не проистичу из финансијских доприноса за програм Хоризонт Европа од других донатора, која су била доступна на крају године Н¹². За спољне наменске приходе који се додељују програму Хоризонт Европа у складу са чланом 3(1) Уредбе Савета (ЕУ) 2020/2094 о успостављању Инструмента Европске уније за опоравак у циљу подршке опоравку од последица кризе услед пандемије болести COVID-19¹³, у сврху израчунавања усклађеног доприноса, користиће се годишњи индикативни износи у програмирању ВФО-а.

б) и почетног оперативног доприноса године Н.

Почев од године Н+2, и сваке наредне године, све док се све буџетске обавезе које се финансирају под средствима за обавезе која потичу из године Н, увећане у складу са чланом 3(4) овог Споразума, не плате или врате као неискоришћене, а најкасније 3 године по завршетку програма Хоризонт Европа, Унија ће обрачунати усклађивање оперативног доприноса године Н умањењем оперативног доприноса Србије за износ добијен применом усклађеног кључа за плаћање доприноса године Н на повраћај неискоришћених средстава сваке године на обавезе године Н које се финансирају из буџета Уније или из неискоришћених средстава која су поново стављена на располагање.

Ако су износи који произлазе из спољних наменских прихода године Н (тако да укључују апропријације за преузете обавезе, и за износе у складу са Уредбом Савета (ЕУ) 2020/2094 -годишње индикативне износе у програмирању у ВФО) који не проистичу из финансијских доприноса програму Хоризонт Европа од других донатора отказани, оперативни допринос Србије биће умањен за износ који се добија применом усклађеног кључа за плаћање доприноса године Н на износ неискоришћених средстава.

¹² То се нарочито односи на средства из Инструмента за опоравак Европске уније успостављеног Уредбом Савета (ЕУ) 2020/2094 од 14. децембра 2020. о успостављању Инструмента Европске уније за опоравак у циљу подршке опоравку од последица пандемије болести COVID-19 (СЛ Л 433И, 22.12.2020, стр. 27).

¹³ ОЈ Л 433И, 22.12.2020, стр. 23.

II Аутоматска корекција оперативног доприноса Србије

1. За израчунавање аутоматске корекције из члана 4. овог споразума, примењују се следећи модалитети:

- (a) „Бесповратна средства по конкурентним условима“ јесу грантови који се додељују путем позива за подношење предлога где се крајњи корисници могу идентификовати у моменту израчунавања аутоматске корекције. Изузима се финансијска подршка трећим лицима на начин како је дефинисано у члану 204. Финансијске уредбе;
- (b) ако је законска обавеза потписана са конзорцијумом, износи који се користе за утврђивање почетних износа законске обавезе биће кумулативни износи додељени корисницима који су српски субјекти у складу са индикативним рашчлањеним приказом буџета уговора о додели бесповратних средстава;
- (c) сви износи законских обавеза који одговарају конкурентним бесповратним средствима, биће утврђени помоћу електронског система Европске комисије eCorda и извучени друге среде у фебруару године $N + 2$;
- (d) „Неинтервентни трошкови“ јесу трошкови Програма осим бесповратних средстава по конкурентним условима, укључујући трошкове подршке, администрације која се односи на програм, и друге активности¹⁴;
- (e) износи који се додељују међународним организацијама као правним субјектима који су крајњи корисници¹⁵, сматрају се неинтервентним трошковима.

2. Механизам се примењује на следећи начин:

- (a) Аутоматске корекције за годину N у вези са извршењем средстава за обавезе за годину N , увећане у складу са чланом 3(4) овог Споразума, примењиваће се на основу података о години N и години $N+1$ из e-Corda поменутог у тачки ц) става (I) тачке (II) овог Анекса у години $N+2$, након што се примене евентуална усклађивања у складу са чланом 3(8) овог Споразума на допринос Србије програму Хоризонт Европа. Разматрани износ представљаће износ за доделу бесповратних средстава по конкурентним условима за која су подаци доступни у моменту израчунавања корекције.

¹⁴ Остале активности укључују пре свега набавке, награде, финансијске инструменте, директне акције Обједињеног истраживачког центра, претплате (OECD, Eureka, IPEEC, IEA,...), стручњаке (евалuatorи, праћење пројеката) итд.

¹⁵ Међународне организације сматрале би се неинтервентним трошковима само ако су крајњи корисници. Ово се неће примењивати ако је међународна организација координатор пројекта (дистрибуира средстава другим координаторима).

- (b) Почев од године $N+2$ па до 2029. године, износ аутоматске корекције ће се израчунавати за годину N узимајући разлику између:
1. укупног износа бесповратних средстава по конкурентним условима који су опредељени Србији или правним субјектима Србије као обавезе преузете за буџетске апропријације за годину N ; и
 2. износа усклађеног оперативног доприноса Србије за годину N помноженог количником између:
 - a. износа бесповратних средстава по конкурентним условима датих за средства за обавезе из године N , увећаног у складу са чланом 3(4) овог Споразума; и
 - b. укупног износа свих одобрених буџетских издвајања за годину N , укључујући неинтервентне трошкове.

III Плаћање финансијског доприноса Србије, плаћање усклађивања оперативног доприноса Србије и плаћање аутоматске корекције која се примењује на оперативни допринос Србије

1. Комисија ће Србији у што скоријем року, а најкасније приликом расписивања првог позива за финансијска средства за финансијску годину, доставити следеће податке:
 - a. износе одобрених обавеза у буџету Уније који су коначно усвојени за дату годину за буџетске линије које се односе на учешће Србије у програму Хоризонт Европа увећане, по потреби, у складу са чланом 3 (4) овог Споразума;
 - b. износ накнаде за учешће из члана 3(7) овог Споразума;
 - c. од године $N+1$ имплементације програма Хоризонт Европа, имплементацију апропријација за обавезе које одговарају буџетској години N , увећану у складу са чланом 3 (4) овог Споразума и нивоу повраћаја неискоришћених средстава;
 - d. за део програма Хоризонт Европа у коме су такве информације потребне за израчунавање аутоматске корекције, ниво преузетих обавеза у корист правних субјеката Србије рашчлањен према одговарајућој години буџетских издвајања и с тим у вези укупном нивоу преузетих обавеза.

На основу нацрта свог буџета, Комисија ће доставити пројекцију података за наредну годину под тачкама (а) и (б) у што скоријем року, а најкасније до 1. септембра финансијске године.

2. Комисија ће, најкасније у априлу и јуну сваке финансијске године, упутити позив Србији за уплату средстава која одговарају њеном доприносу по овом Споразуму.

Сваки позив за уплату средстава предвиђа уплату шест дванаестина доприноса Србије, у року од 30 дана након објављивања позива за уплату средстава.

За прву годину примене овог Споразума, Комисија ће расписати један позив за

средства, у року од 60 дана од датума када овај Споразум почне да производи правно дејство.

3. Сваке године, почев од 2023. године, позиви за уплату средстава одражаваће и износ аутоматске корекције која се примењује на оперативни допринос уплаћен за годину Н-2.

Позив за уплату средстава објављен најкасније у априлу може такође да садржи и усклађивање финансијског доприноса који је Србија уплатила за спровођење, управљање и функционисање претходних Оквирних програма за истраживање и иновације у којима је Србија учествовала.

За финансијске године 2028., 2029. и 2030., за плаћање ка Србији или на наплату од Србије доспеваће износ који произилази из аутоматске корекције примењене на оперативне доприносе које је Србија платила у 2026. и 2027. години или од усклађивања извршених у складу са чланом 3. став 8. овог Споразума.

4. Србија ће платити свој финансијски допринос према овом Споразуму у складу са тачком III овог Прилога. У случају да Србија не изврши плаћање до датума доспећа, Комисија ће послати званично писмо опомене.

Свако кашњење у плаћању финансијског доприноса доводи до плаћања затезне камате од стране Србије на преостали износ од датума доспећа.

Каматна стопа за потраживања која нису плаћена на дан доспећа биће стопа коју Европска централна банка примењује на своје главне операције рефинансирања, објављена у серији Ц Службеног листа Европске уније, која је важећа првог календарског дана у месецу датума доспећа, увећана за један и по процентни поен.

ПРИЛОГ II:
Списак еквивалентних програма и активности Србије

Отворени списак у наставку, сматраће се програмима и активностима Србије који одговарају програму Хоризонт Европа:

Програми и активности из области истраживања, развоја и иновација које су објавили:

- Министарство просвете, науке и технолошког развоја
- Фонд за иновациону делатност
- Фонд за науку Републике Србије
- Министарство привреде
- Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде
- Министарство заштите животне средине

ПРИЛОГ III

Добро финансијско управљање

Заштита финансијских интереса и повраћај средстава

Члан 1.

Контроле и ревизије

1. Европска унија има право да спроводи техничке, научне, финансијске или друге врсте контрола и ревизија, у складу са важећим актима једне или више институција или тела Уније и како је предвиђено одговарајућим споразумима и/или уговорима, у просторијама сваког физичког лица са пребивалиштем у Србији или сваког правног субјекта основаног у Србији који прима средства Европске уније, као и сваког трећег лица укљученог у реализацију средстава Уније са пребивалиштем или седиштем у Србији. Такве контроле и ревизије могу спроводити заступници институција и тела Европске уније, а нарочито Европске комисије и Европског ревизорског суда, као и друга лица са мандатом Европске комисије.
2. Представници институција и тела Европске уније, нарочито Европске комисије и Европског ревизорског суда, и друга лица са мандатом Европске комисије, треба да имају одговарајући приступ локацијама, радовима и документацији (у електронској и штампаној верзији) као и свим информацијама које су неопходне за спровођење таквих ревизија, укључујући право на добијање физичког/електронског примерка и извода из било ког документа или садржаја на било ком медијуму за податке у поседу физичког лица или правног субјекта који су предмет ревизије, или пак треће стране која је предмет ревизије.
3. Србија неће спречавати нити на било који други начин правити сметње праву уласка у Србију и приступу просторијама заступника и других лица из става 2 по основу извршења њихових задужења из овог члана.
4. Контроле и ревизије могу се извршити, и након суспензије примене овог Споразума у складу са чланом 9 (5), привременог престанка његовог важења или раскида, под условима утврђеним у важећим актима једне или више институција или тела Европске уније и на начин предвиђен одговарајућим споразумима и/или уговорима у вези са неком од законских обавеза за извршење буџета Европске уније коју је Европска унија преузела пре датума ступања на снагу суспензије примене овог Споразума у складу са чланом 9 (5), или његовог привременог престанка важења или раскида.

Члан 2.
Борба против неправилности, превара и других
кривичних дела од утицаја на финансијске
интересе Уније

1. Европска комисија и Европска канцеларија за борбу против превара (OLAF) овлашћене су да спроводе управне истраге, укључујући и провере на лицу места и инспекције, на територији Србије. Ове истраге ће се спроводити у складу са одредбама и условима дефинисаним у важећим актима једне или више институција Уније.
2. Надлежни органи Србије у разумном року треба да обавесте Европску комисију или OLAF о свим чињеницама или сумњама које су до њих дошле у вези са неправилностима, преварама или другим незаконитим радњама које утичу на финансијске интересе Уније.
3. Провере и инспекције на лицу места могу се вршити у просторијама сваког физичког лица са пребивалиштем или правног субјекта са седиштем у Србији које прима средства Уније, као и сваког трећег лица укљученог у реализацију средстава Уније са пребивалиштем или седиштем у Србији.
4. Контроле и инспекције на лицу места припрема и спроводи Европска комисија или OLAF у блиској сарадњи са надлежним органом Србије који именује Влада Србије. Именовани орган ће претходно у разумном року бити обавештен о предмету, сврси и правном основу провера и инспекција, како би могао да пружи помоћ. У ту сврху, службеници надлежних органа Србије могу да учествују у проверама и инспекцијама на лицу места.
5. На захтев српских власти, провере и инспекције на лицу места могу се обављати заједно са Европском комисијом или OLAF-ом.
6. Заступници Комисије и службеници OLAF-а имаће приступ свим информацијама и документацији, укључујући рачунарске податке, о предметним операцијама које су неопходне за правилно спровођење провера и инспекција на лицу места. Конкретно, они ће моћи да копирају документацију од значаја.
7. Тамо где се лице, субјект или неко треће лице опире провери или инспекцији на лицу места, власти Србије, поступајући у складу са националним правилима и прописима, треба да помогну Европској комисији или OLAF-у како би им се омогућило да изврше своју обавезу провере или инспекције на лицу места. Оваква помоћ обухвата предузимање одговарајућих мера предострожности у складу са националним законодавством, нарочито у циљу заштите доказа.
8. Европска комисија или OLAF дужне су да обавесте власти Републике Србије о резултатима таквих провера и инспекција. Конкретно, Европска комисија или OLAF ће у најкраћем могућем року пријавити надлежном органу Србије сваку чињеницу или сумњу у вези са неправилношћу, до које су дошли током контроле или инспекције на лицу места.

9. Не доводећи у питање примену кривичног законика Србије, Европска комисија може изрећи административне мере и казне правним субјектима или физичким лицима Србије која учествују у спровођењу програма или активности у складу са законодавством Европске уније.
10. У сврху правилне примене овог члана, Европска комисија или OLAF и надлежни органи Србије редовно ће размењивати информације и, на захтев једне од страна из овог Споразума, међусобно ће се консултовати.
11. Да би се олакшала ефикасна сарадња и размена информација са OLAF-ом, тачка за контакт у име Србије биће национална Служба за координацију борбе против превара (AFCOS) Србије.
12. Информације које се размењују између Европске комисије или OLAF-а са надлежним органима Србије одвијаће се уз дужно поштовање захтева о поверљивости. Лични подаци укључени у размену информација биће заштићени у складу са важећим правилима.
13. Органи Републике Србије дужни су да сарађују са Европским јавним тужилашством како би му се омогућило да изврши своју дужност да истражује, кривично гони и пресуди починиоцима и саучесницима у кривичним делима која утичу на финансијске интересе Европске уније у складу са важећим законодавством.

Члан 3.

Повраћај средстава и извршење

1. Одлуке које је усвоји Европска комисија а које налажу новчану обавезу правним или физичким лицима а не држави у вези са свим потраживањима која произилазе из програма Хоризонт Европа, биће извршне у Србији. Таквој одлуци прилаже се налог за извршење, без икаквих других формалности осим провере веродостојности одлуке од стране националног органа који је за ову сврху именовала Влада Србије. Влада Србије ће обавестити Комисију и Суд правде Европске уније о свом именованом националном органу. У складу са чланом 4, Европска комисија има право да о таквим извршним одлукама обавести директно физичка лица са пребивалиштем и правне субјекте са седиштем у Србији. Извршење ће се спровести у складу са законима и процедурама Републике Србије.
2. Пресуде и наредбе Суда правде Европске уније које су донете применом клаузуле о арбитражи из уговора или споразума у вези са програмима, активностима, акцијама или пројектима Уније извршне су у Србији на исти начин на који и одлуке Европске комисије из става (1).
3. Суд правде Европске уније има надлежност да преиспита законитост одлуке Комисије из става 1. и да обустави њено извршење. Међутим, судови Србије биће надлежни за одлучивање по жалбама о извршењу које се спроводи на нерегуларан начин.

Члан 4.
Комуникација и размена информација

Институције и тела Европске уније која су укључена у спровођење програма Хоризонт Европа или у контролу над тим програмом, имају право да комуницирају директно, укључујући и путем система електронске размене информација, са сваким физичким лицем са пребивалиштем или правним субјектом са седиштем у Србији које прима средства Уније, као и са сваким трећим лицем укљученим у реализацију средстава Уније са пребивалиштем или седиштем у Србији. Таква лица, субјекти и стране могу директно институцијама и телима Европске уније да достављају све релевантне информације и документацију коју су дужни да доставе у складу са важећим законодавством Европске уније које се односи на програм Уније, а у вези са уговорима или споразумима закљученим ради спровођења тог програма.

AGREEMENT

Between the European Union and the Republic of Serbia on the participation of the Republic of Serbia in the Union programme Horizon Europe - the Framework Programme for Research and Innovation

The European Commission (hereinafter referred to as ‘the Commission’), on behalf of the European Union,

of the one part,

and

the Government of the Republic of Serbia (hereinafter referred to as ‘Serbia),

of the other part,

hereinafter referred to as ‘the Parties’,

WHEREAS the Framework Agreement between the European Community and Serbia on the general principles for the participation of Serbia in Community Programmes¹ stipulates that the specific terms and conditions regarding the participation of Serbia in each particular programme, in particular the financial contribution payable, are to be determined by agreement, in the form of a Memorandum of Understanding², between the Commission, and the competent authorities of Serbia;

WHEREAS the European Union programme Horizon Europe - the Framework Programme for Research and Innovation was established by Regulation (EU) 2021/695 of the European Parliament and of the Council³ (hereinafter referred to it as ‘Horizon Europe Programme’);

¹ OJ L 192, 22.7.2005, p. 29.

² This Agreement constitutes and has the same legal effects as a Memorandum of Understanding stated under the Protocol on a Framework Agreement between the European Union and the Republic of Serbia on the general principles for the participation of the Republic of Serbia in Union programmes.

³ Regulation (EU) 2021/695 of the European Parliament and of the Council of 28 April 2021 establishing Horizon Europe – the Framework Programme for Research and Innovation, laying down its rules for participation and dissemination, and repealing Regulations (EU) No 1290/2013 and (EU) No 1291/2013, OJ L 170, 12.5.2021, p. 1.

CONSIDERING the European Union's efforts to lead the response by joining forces with its international partners to address global challenges in line with the plan of action for people, planet and prosperity in the United Nations Agenda 'Transforming our World: the 2030 Agenda for Sustainable Development', and acknowledging that research and innovation are key drivers and essential tools for innovation-led sustainable growth, for economic competitiveness and attractiveness;

RECOGNISING the general principles as set out in Regulation (EU) 2021/695;

ACKNOWLEDGING the objectives of the renewed European Research Area to build a common scientific and technological area, create a single market for research and innovation, foster and facilitate the cooperation between universities and the exchange of best practices and attractive research careers, facilitate cross-border and inter-sectoral mobility of researchers, foster free movement of scientific knowledge and innovation, promote the respect of academic freedom and freedom of scientific research, support science education and communication activities, and encourage competitiveness and attractiveness of participating economies, and that associated countries are key partners in this endeavor;

EMPHASISING the role of the European Partnerships addressing some of Europe's most pressing challenges through concerted research and innovation initiatives contributing significantly to those European Union's priorities in the area of research and innovation that require critical mass and long-term vision and the importance of associated countries' involvement in those Partnerships;

CONSIDERING that research and innovation have proven instrumental in the Western Balkan region for cooperation and funding of joint research and innovation projects enabling mutual access to excellence, knowledge, innovation, network and research resources. It has provided valuable opportunities for human development, amplifying the chances of success in finding joint solutions to regional and global challenges;

SEEKING to establish mutually advantageous conditions in order to create jobs, to strengthen and support innovation ecosystems of the Parties by helping enterprises to innovate and scale up in the markets of the Parties and facilitating the uptake as well as deployment and accessibility of innovation, including capacity building activities;

RECOGNISING that reciprocal participation in each other's research and innovation programmes should provide mutual benefits; while acknowledging that the Parties reserve their right to limit or condition participation in their research and innovation programmes including in particular for actions related to their strategic assets, interests, autonomy or security;

CONSIDERING that the common goals, values and strong links of the Parties in the field of research and innovation, established in the past through the Association Agreements to the subsequent Framework Programmes, and recognising the common desire of the Parties to further develop, strengthen, stimulate and extend their relations and cooperation therein,

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

Article 1

Scope of the association

1. Serbia shall participate as an associated country in and contribute to all parts of the Horizon Europe Programme - the Framework Programme for Research and Innovation (the Horizon Europe Programme) referred to in Article 4 of Regulation (EU) 2021/695 and implemented through the specific programme established by Decision (EU) 2021/764⁴, in their most up to date versions, and through a financial contribution to the European Institute of Innovation and Technology.
2. Regulation (EU) 2021/819 of the European Parliament and of the Council⁵, and Decision (EU) 2021/820⁶, in their most up to date versions, shall apply to the participation of Serbia legal entities in Knowledge and Innovation Communities.

Article 2

Terms and conditions of participation in the Horizon Europe Programme

1. Serbia shall participate in the Horizon Europe Programme in accordance with the conditions laid down in the Framework Agreement between the European Community and Serbia on the general principles for the participation of Serbia in Community Programmes, and under the terms and conditions set forth in this Agreement, in the legal acts referred to in Article 1 of this Agreement, as well as in any other rules pertaining to the implementation of the Horizon Europe Programme, in their most up to date versions.
2. Unless otherwise provided for in the terms and conditions referred to in paragraph 1 of this Article, including in implementation of Article 22(5) of Regulation (EU) 2021/695, legal entities established in Serbia may participate in indirect actions of the Horizon Europe Programme under conditions equivalent to those applicable to legal entities established in the European Union, including respect for the European Union restrictive measures⁷.

⁴ Council Decision (EU) 2021/764 of 10 May 2021 establishing the Specific Programme implementing Horizon Europe – the Framework Programme for Research and Innovation, and repealing Decision 2013/743/EU (OJ L 1671, 12.5.2021, p. 1.).

⁵ Regulation (EU) 2021/819 of the European Parliament and of the Council of 20 May 2021 on the European Institute of Innovation and Technology (recast) (OJ L 189, 28.5.2021, p. 61.).

⁶ Decision (EU) 2021/820 of the European Parliament and of the Council of 20 May 2021 on the Strategic Innovation Agenda of the European Institute of Innovation and Technology (EIT) 2021-2027: Boosting the Innovation Talent and Capacity of Europe and repealing Decision No 1312/2013/EU (OJ L 189, 28.5.2021, p. 91.).

⁷ The EU restrictive measures are adopted pursuant to Article 29 of the Treaty on the European Union or Article 215 of the Treaty on the Functioning of the European Union.

3. Before deciding on whether legal entities established in Serbia are eligible to participate in an action related to European Union's strategic assets, interests, autonomy or security under Article 22(5) of Regulation (EU) 2021/695, the Commission may request specific information or assurances, such as:

- a) information whether reciprocal access has been or will be granted to legal entities established in the European Union to existing and planned programmes or actions of Serbia equivalent to the Horizon Europe action concerned;
- b) information whether Serbia has in place a national investment screening mechanism and assurances that authorities of Serbia will report on and consult the Commission on any possible cases where in application of such a mechanism they have become aware of planned foreign investment/takeover by an entity established or controlled from outside Serbia of a Serbian legal entity, which has received Horizon Europe funding in actions related to European Union's strategic assets, interests, autonomy or security, provided that the Commission supplies Serbia with the list of the relevant legal entities established in Serbia following the signature of grant agreements with these entities; and
- c) assurances that none of the results, technologies, services and products developed under the concerned actions by entities established in Serbia shall be subject to restrictions on their export to EU Member States during the action and for four years after the end of the action. Serbia will share an up-to-date list of subjects of national export restrictions on annual basis, during the action and for four years after the end of the action.

4. Legal entities established in Serbia may participate in the activities of the Joint Research Centre (JRC) under terms and conditions equivalent to those applicable to legal entities established in the European Union unless limitations are necessary to ensure consistency with the scope of participation stemming from the implementation of paragraph 2 and 3 of this Article.

5. Where the European Union implements the Horizon Europe Programme through the application of Articles 185 and 187 of the Treaty on the Functioning of the European Union, Serbia and Serbian legal entities may participate in the legal structures created under those provisions, in conformity with the European Union legal acts that have been or will be adopted for the establishment of those legal structures.

6. Representatives of Serbia shall have the right to participate as observers in the committee referred to in Article 14 of Decision (EU) 2021/764, without voting rights and for points which concern Serbia.

These committees shall meet without the presence of the representatives of Serbia at the time of voting. Serbia will be informed of the result.

Participation as referred to in this paragraph shall take the same form, including procedures for receipt of information and documentation, as that applicable to representatives from Member States of the European Union.

7. Serbia rights of representation and participation in the European Research Area Committee and its subgroups shall be those applicable to associated countries.
8. Representatives of Serbia shall have the right to participate as observers in the Board of Governors of the JRC, without voting rights. Subject to that condition, such participation shall be governed by the same rules and procedures as those applicable to representatives of Member States of the European Union, including speaking rights and procedures for receipt of information and documentation in relation to a point that concerns Serbia.
9. Serbia may participate in a European Research Infrastructure Consortium (ERIC) in accordance with Council Regulation (EC) 723/2009⁸, in its most up to date version, and with the legal act establishing the ERIC.
10. Travel costs and subsistence expenses incurred by representatives and experts of Serbia for the purposes of taking part as observers in the work of the committee referred to in Article 14 of Decision (EU) 2021/764, or in other meetings related to the implementation of the Horizon Europe Programme, shall be reimbursed by the European Union on the same basis as and in accordance with the procedures in force for representatives of the Member States of the European Union.
11. The Parties shall make every effort, within the framework of the existing provisions, to facilitate the free movement and residence of scientists participating in the activities covered by this Agreement and to facilitate cross-border movement of goods and services intended for use in such activities.
12. Serbia shall take all necessary measures, as appropriate, to ensure that goods and services, purchased in Serbia or imported into Serbia, which are partially or entirely financed pursuant to the grant agreements and/or contracts concluded for the realisation of the activities in accordance with this Agreement, are exempted from customs duties, import duties and other fiscal charges, including the VAT, that are applicable in Serbia.

⁸ Council Regulation (EC) No 723/2009 of 25 June 2009 on the Community legal framework for a European Research Infrastructure Consortium (ERIC) (OJ L 206, 8.8.2009, p. 1.).

Article 3

Financial contribution

1. Participation of Serbia or Serbian legal entities in the Horizon Europe Programme shall be subject to Serbia contributing financially to the Programme and the related management, execution and operation costs under the general budget of the European Union (hereinafter referred to as the 'Union budget').
2. The financial contribution shall take the form of the sum of:
 - a) an operational contribution; and
 - b) a participation fee.
3. The financial contribution shall take the form of an annual payment made in two instalments, and shall be due at the latest in May and July.
4. The operational contribution shall cover operational and support expenditure of the Programme and be additional both in commitment and payment appropriations to the amounts entered in the Union budget definitively adopted for the Horizon Europe Programme, including any appropriations corresponding to decommitments made available again as referred to in Article 15(3) of Regulation (EU, Euratom) 2018/1046 of the European Parliament and of the Council⁹, in its most up to date version (hereinafter referred to as 'the Financial Regulation'), and increased by external assigned revenue that does not result from financial contributions to the Horizon Europe Programme from other donors¹⁰.

For external assigned revenue allocated to Horizon Europe Programme under Article 3.1 of Council Regulation (EU) 2020/2094 establishing a European Union Recovery Instrument to support the recovery in the aftermath of the COVID-19 crisis¹¹, this increase shall correspond to annual appropriations indicated in the documents accompanying the Draft Budget with regard to the Horizon Europe Programme.

⁹ Regulation (EU, Euratom) 2018/1046 of the European Parliament and of the Council of 18 July 2018 on the financial rules applicable to the general budget of the Union, amending Regulations (EU) No 1296/2013, (EU) No 1301/2013, (EU) No 1303/2013, (EU) No 1304/2013, (EU) No 1309/2013, (EU) No 1316/2013, (EU) No 223/2014, (EU) No 283/2014, and Decision No 541/2014/EU and repealing Regulation (EU, Euratom) No 966/2012 (OJ L 193, 30.7.2018, p.1).

¹⁰ This includes notably the resources from the European Union Recovery Instrument established by Council Regulation (EU) 2020/2094 of 14 December 2020 establishing a European Union Recovery Instrument to support the recovery in the aftermath of the COVID-19 crisis (OJ L 433I, 22.12.2020, p. 23.).

¹¹ OJ L 433I, 22.12.2020, p. 23.

5. The initial operational contribution shall be based on a contribution key defined as the ratio of the Gross Domestic Product (GDP) of Serbia at market prices to the GDP of the European Union at market prices. The GDPs at market prices to be applied shall be determined by the dedicated Commission services based on the most recent statistical data available for budget calculations in the year prior to the year in which the annual payment is due. By derogation, for 2021, the initial operational contribution shall be based on the GDP of the year 2019 at market prices. Adjustments to this contribution key are laid down in Annex I.

6. The initial operational contribution shall be calculated applying the contribution key, as adjusted, to the initial commitment appropriations entered in the European Union budget definitively adopted for the applicable year for financing the Horizon Europe Programme, increased in accordance with paragraph 4 of this Article.

7. The participation fee shall be 4% of the annual initial operational contribution as calculated in accordance with paragraph 5 and 6 of this Article and shall be phased in as set out in Annex I. The participation fee shall not be subject to retrospective adjustments or corrections.

8. The initial operational contribution for a year N may be adjusted upwards or downwards retrospectively in one or more subsequent years on the basis of the budgetary commitments made on the commitment appropriations of that year N, increased in accordance with paragraph 4 of this Article, their implementation through legal commitments and their de-commitments. The detailed provisions for the implementation of this Article are set out in Annex I.

9. The European Union shall provide Serbia with information in relation to its financial participation as included in the budgetary, accounting, performance and evaluation related information provided to the European Union budgetary and discharge authorities concerning the Horizon Europe Programme. That information shall be provided having due regard to the European Union's and Serbia's confidentiality and data protection rules and shall be without prejudice to the information which Serbia is entitled to receive under Annex III.

10. All contributions of Serbia or payments from the European Union, and the calculation of amounts due or to be received shall be made in euro.

Article 4

Automatic correction mechanism

1. An automatic correction mechanism of the initial operational contribution of Serbia for year N, as adjusted in accordance with Article 3(8), shall apply and shall be calculated in year N+2. It shall be based on the performance of Serbia and Serbian legal entities in the parts of the Horizon Europe Programme which are implemented through competitive grants financed from commitment appropriations from the year N, increased in accordance with Article 3(4).

The amount of the automatic correction shall be calculated based on the difference between:

- a) the initial amounts of the legal commitments for competitive grants actually entered into with Serbia or Serbian legal entities financed from commitment appropriations of the year N, increased in accordance with Article 3(4); and
- b) the corresponding operational contribution of the year N paid by Serbia as adjusted pursuant Article 3(8), excluding non-intervention costs financed from commitment appropriations from the year N, increased in accordance with Article 3(4).

2. Where the amount referred to in paragraph 1, whether that amount is positive or negative, exceeds 8% of the corresponding initial operational contribution as adjusted pursuant to Article 3(8), the initial operational contribution of Serbia for year N shall be corrected. The amount due by or to be received by Serbia as an additional contribution or reduction of Serbia's contribution under the automatic correction mechanism shall be the amount exceeding this 8% threshold. The amount below this threshold of 8% will not be taken into account in calculating the additional contribution due or compensated.

3. Detailed rules on the automatic correction mechanism are laid down in Annex I.

Article 5

Reciprocity

1. Legal entities established in the European Union may participate in programmes and actions of Serbia equivalent to the Horizon Europe Programme, in accordance with Serbia's legislation.

2. The non-exhaustive list of the equivalent programmes and actions of Serbia is provided in Annex II.

3. Funding by Serbia of legal entities established in the Union shall be subject to Serbia's legislation governing the operation of research and innovation programmes and actions. Where funding is not provided, legal entities established in the Union may participate with their own means.

Article 6
Open Science

The Parties shall mutually promote and encourage open science practices in their programmes and actions in accordance with the rules of the Horizon Europe Programme and Serbia's legislation.

Article 7
Monitoring, Evaluation and Reporting

1. Without prejudice to the responsibilities of the Commission, the European Anti-Fraud Office (OLAF) and the Court of Auditors of the European Union in relation to monitoring and evaluation of the Horizon Europe Programme, the participation of Serbia in that Programme shall be continuously monitored on a partnership basis involving the Commission and Serbia.

2. The rules concerning sound financial management, including the financial control, recovery and other antifraud measures in relation to European Union funding under this Agreement are laid down in Annex III.

Article 8
EU-Serbia Joint Research and Innovation Committee

1. The EU-Serbia Joint Research and Innovation Committee is hereby established (hereinafter referred to as 'EU-Serbia Joint Committee'). The tasks of the EU-Serbia Joint Committee shall include:

- a) assessing, evaluating and reviewing the implementation of this Agreement, in particular:
 - (i) the participation and performance of the legal entities of Serbia in the Horizon Europe Programme;
 - (ii) the level of (mutual) openness to the legal entities established in each Party to participate in programmes and actions of the other Party;
 - (iii) the implementation of the financial contribution mechanism and the automatic correction mechanism in accordance with Article 3 and 4;
 - (iv) information exchange and examining any possible questions on the exploitation of results, including intellectual property rights;
- b) discussing upon request of either Party restrictions applied or planned by the Parties on access to their respective research and innovation programmes, including in particular for actions related to their strategic assets, interests, autonomy or security;

- c) examining how to improve and develop cooperation;
 - d) discussing jointly the future orientations and priorities of policies related to research and innovation and research planning of common interest; and
 - e) exchanging information, inter alia, on new legislation, decisions or national research and innovation programmes that are relevant for the implementation of this Agreement.
2. The EU-Serbia Joint Committee, which shall be composed of representatives of the European Union and of Serbia, shall adopt its Rules of Procedure.
 3. The EU-Serbia Joint Committee may decide to set up any working party/advisory body on an ad hoc basis at expert level that can assist in carrying out the implementation of this Agreement.
 4. The EU-Serbia Joint Committee shall meet at least once a year, and, whenever special circumstances so require, at the request of any of the Parties. The meetings shall be organised and hosted alternately by the European Union and by the National Authority of Serbia.
 5. The EU-Serbia Joint Committee shall work on an on-going basis through an exchange of relevant information by any means of communication, in particular in relation to the participation/performance of the legal entities of Serbia. The EU-Serbia Joint Committee may in particular conduct its tasks in writing whenever the need arises.

Article 9

Final provisions

1. This Agreement shall enter into force on the date on which the Parties have notified each other of the completion of their internal procedures necessary for that purpose.
2. This Agreement shall apply from 1 January 2021. It shall remain in force for as long as is necessary for all the projects, actions, activities, or parts thereof financed from the Horizon Europe Programme, all the actions necessary to protect the financial interests of the European Union and all the financial obligations stemming from the implementation of this Agreement between the Parties to be completed.
3. The European Union and Serbia may apply this Agreement provisionally in accordance with their respective internal procedures and legislation. The provisional application shall begin on the date on which the Parties have notified each other of the completion of their internal procedures necessary for that purpose.
4. Should Serbia notify the Commission acting on behalf of the European Union that it will not complete its internal procedures necessary for the entry into force of this Agreement, this Agreement shall cease to apply provisionally on the date of receipt of this notification by the Commission, which shall constitute the cessation date for the purposes of this Agreement.

5. The application of this Agreement may be suspended by the European Union in case of partial or full non-payment of the financial contribution due by Serbia under this Agreement.

In case of non-payment which may significantly jeopardise the implementation and management of the Horizon Europe Programme, the Commission shall send a formal letter of reminder. Where no payment is made within 20 working days after the formal letter of reminder, suspension of the application of this Agreement shall be notified by the Commission to Serbia by a formal letter of notification and shall take effect 15 days following the receipt of this notification by Serbia.

In case the application of this Agreement is suspended, legal entities established in Serbia shall not be eligible to participate in award procedures not yet completed when the suspension takes effect. An award procedure shall be considered completed when legal commitments have been entered into as a result of that procedure.

The suspension does not affect the legal commitments entered into with the legal entities established in Serbia before the suspension took effect. This Agreement shall continue to apply to such legal commitments.

The European Union shall immediately notify Serbia once the entire amount of the financial contribution due has been received by the European Union. The suspension shall be lifted with an immediate effect upon this notification.

As of the date when the suspension is lifted, legal entities of Serbia shall be again eligible in award procedures launched after this date and in award procedures launched before this date, for which the deadlines for submission of applications has not expired.

6. Either Party may terminate this Agreement at any time by a written notification informing of the intent to terminate it. The termination shall take effect three calendar months after the date on which the written notification reaches its addressee. The date on which the termination takes effect shall constitute the termination date for the purposes of this Agreement.

7. Where this Agreement ceases to apply provisionally in accordance with paragraph 4 of this Article or is terminated in accordance with paragraph 6 of this Article, the Parties agree that:

(a) projects, actions, activities, or parts thereof in respect of which legal commitments have been entered into during the provisional application and/or after the entry into force of this Agreement, and before this Agreement ceases to apply or is terminated shall continue until their completions under the conditions laid down in this Agreement;

(b) the annual financial contribution of the year N during which this Agreement ceases to apply provisionally or is terminated shall be paid entirely in accordance with Article 3. The operational contribution of the year N shall be adjusted in accordance with Article 3(8) and corrected in accordance with Article 4 of this Agreement. The participation fee paid for the year N shall not be adjusted or corrected;

(c) following the year during which this Agreement ceases to apply provisionally or is terminated, the initial operational contributions paid for the years during which this Agreement applied shall be adjusted in accordance with Article 3(8) and shall be automatically corrected in accordance with Article 4 of this Agreement.

The Parties shall settle by common consent any other consequences of termination or cessation of provisional application of this Agreement.

8. This Agreement may only be amended in writing by common consent of the Parties. The entry into force of the amendments will follow the same procedure as that applicable for the entry into force of this Agreement.

9. The Annexes to this Agreement shall form an integral part of this Agreement.

This Agreement shall be drawn up in duplicate in English and Serbian, each text being equally authentic. In case of divergence of interpretation, the English text shall prevail.

Done at Brussels, this 6th day of December and at Belgrade, this 1st day of December in the year 2021.

For the Government of the Republic of Serbia,

*For the Commission, on behalf of the
European Union,*

*Branko Ružić
First Deputy Prime Minister and
Minister of Education, Science and
Technological Development*

*Mariya Gabriel,
Commissioner for Innovation, Research,
Culture, Education and Youth*

*ANNEX I: Rules governing the financial contribution of Serbia to the Horizon Europe
Programme (2021-2027)*

ANNEX II: Non-exhaustive list of the equivalent programmes and actions of Serbia

ANNEX III: Sound Financial Management

ANNEX I**Rules governing the financial contribution of the Republic of Serbia to the Horizon Europe Programme (2021-2027)****I. Calculation of Serbia's financial contribution**

1. The financial contribution of Serbia to the Horizon Europe Programme shall be established on a yearly basis in proportion to, and in addition to, the amount available each year in the Union budget for commitment appropriations needed for the management, execution and operation of the Horizon Europe Programme, increased in accordance with Article 3(4) of this Agreement.

2. The participation fee referred to in Article 3(7) of this Agreement shall be phased in as follows:

- 2021: 0,5%;
- 2022: 1%;
- 2023: 1,5%;
- 2024: 2%;
- 2025: 2,5%;
- 2026: 3%;
- 2027: 4%.

3. In accordance with Article 3(5) of this Agreement, the initial operational contribution to be paid by Serbia for its participation in the Horizon Europe Programme will be calculated for the respective financial years by applying an adjustment to the contribution key.

The adjustment to the contribution key shall be:

$$\text{Contribution Key Adjusted} = \text{Contribution Key} \times \text{Coefficient}$$

The coefficient used for the above calculation to adjust the contribution key shall be 0.45.

4. In accordance with Article 3(8) of this Agreement, the first adjustment pertaining to the budget implementation of year N shall be made in year N+1 when the initial operational contribution of year N shall be adjusted upwards or downwards by the difference between:

- a) an adjusted contribution calculated by applying the contribution key adjusted of year N to the sum of:
 - i. the amount of budgetary commitments made on commitment appropriations authorised for year N under the European Union voted budget and on commitment appropriations corresponding to decommitments made available again; and
 - ii. any commitment appropriations based on external assigned revenue that do not result from financial contributions to Horizon Europe Programme from other donors and that were available at the end of year N¹². For external assigned revenue allocated to Horizon Europe under Article 3(1) of Council Regulation (EU) 2020/2094 establishing a European Union Recovery Instrument to support the recovery in the aftermath of the COVID-19 crisis¹³, the annual indicative amounts in the MFF programming shall be used for the purpose of calculating the adjusted contribution.
- b) and the initial operational contribution of year N.

Starting in year N+2, and each subsequent year, until all the budgetary commitments financed under commitment appropriations originating from year N, increased in accordance with Article 3(4) of this Agreement, have been paid or decommitted, and at the latest 3 years after the end of the Horizon Europe Programme, the Union shall calculate an adjustment of the operational contribution of year N by reducing Serbia's operational contribution by the amount obtained by applying the contribution key adjusted of year N to the decommitments made each year on commitments of year N financed under the Union budget or from decommitments made available again.

If the amounts stemming from external assigned revenue of year N (to include commitment appropriations, and, for amounts under Council Regulation (EU) 2020/2094, the annual indicative amounts in the MFF programming) that do not result from financial contributions to the Horizon Europe Programme from other donors are cancelled, the operational contribution of Serbia shall be reduced by the amount obtained by applying the contribution key adjusted of year N to the amount cancelled.

¹² This includes notably the resources from the European Union Recovery Instrument established by Council Regulation (EU) 2020/2094 of 14 December 2020 establishing a European Union Recovery Instrument to support the recovery in the aftermath of the COVID-19 crisis (OJ L 433I, 22.12.2020, p.27.).

¹³ OJ L 433I, 22.12.2020, p. 23.

II. Automatic correction of Serbia's operational contribution

1. For the calculation of the automatic correction as referred to in Article 4 of this Agreement, the following modalities shall apply:
 - a) 'competitive grants' means grants awarded through calls for proposals where the final beneficiaries can be identified at the time of the calculation of the automatic correction. Financial support to third parties as defined in Article 204 of the Financial Regulation is excluded;
 - b) where a legal commitment is signed with a consortium, the amounts used to establish the initial amounts of the legal commitment shall be the cumulative amounts allocated to beneficiaries that are Serbian entities in accordance with the indicative budget breakdown of the grant agreement;
 - c) all amounts of legal commitments corresponding to competitive grants shall be established using the European Commission electronic system eCorda and be extracted on the second Wednesday of February of year N+2;
 - d) 'non-intervention costs' means costs of the Programme other than competitive grants, including support expenditure, programme-specific administration, other actions¹⁴;
 - e) amounts allocated to international organisations as legal entities being the final beneficiary¹⁵ shall be considered as non-intervention costs.

2. The mechanism shall be applied as follows:
 - a) Automatic corrections for year N in relation to the execution of commitment appropriations for year N, increased in accordance with Article 3(4) of this Agreement, shall be applied based on data on year N and year N+1 from e-Corda referred to in point c) of paragraph (1) of point (II) of this Annex in year N+2 after any adjustments in accordance with Article 3(8) of this Agreement have been applied to Serbia's contribution to the Horizon Europe Programme. The amount considered will be the amount of competitive grants for which data is available, at the time of the calculation of the correction.

¹⁴ Other actions include notably procurement, prizes, financial instruments, direct actions of the Joint Research Centre, Subscriptions (OECD, Eureka, IPEEC, IEA, ...), experts (evaluators, monitoring of projects) etc.

¹⁵ International organisations would only be considered as non-intervention costs if they are final beneficiaries. This will not apply where an international organisation is a coordinator of a project (distributing funds to other coordinators).

- b) Starting in year N+2 and up until 2029, the amount of the automatic correction shall be calculated for year N by taking the difference between:
- i. the total amount of the competitive grants apportioned to Serbia or Serbian legal entities as commitments made on budget appropriations of year N; and
 - ii. the amount of Serbia's adjusted operational contribution for year N multiplied by the ratio between:
 - A. the amount of competitive grants made on commitment appropriations of year N, increased in accordance with Article 3(4) of this Agreement; and
 - B. the total of all the authorised budgetary commitment appropriations of year N, including non-intervention costs.

III. Payment of Serbia's financial contribution, payment of the adjustments made on Serbia's operational contribution, and payment of the automatic correction applicable to Serbia's operational contribution

1. The Commission shall communicate to Serbia, as soon as possible and at the latest when issuing the first call for funds of the financial year, the following information:
 - a. the amounts in commitment appropriations in the Union budget definitively adopted for the year in question for the budget lines covering participation of Serbia, in Horizon Europe Programme increased, if relevant, in accordance with Article 3(4) of this Agreement;
 - b. the amount of the participation fee referred to in Article 3(7) of this Agreement;
 - c. from year N+1 of implementation of the Horizon Europe Programme, the implementation of commitment appropriations corresponding to budgetary year N, increased in accordance with Article 3(4) of this Agreement and the level of decommitment;
 - d. for the part of the Horizon Europe Programme where such information is necessary to calculate the automatic correction, the level of commitments entered into in favour of Serbian legal entities broken down according to the corresponding year of budgetary appropriations and the related total level of commitments.

On the basis of its Draft Budget, the Commission shall provide an estimate of information for the following year under points (a) and (b) as soon as possible, and, at the latest, by 1 September of the financial year.

2. The Commission shall issue, at the latest in April and in June of each financial year, a call for funds to Serbia corresponding to its contribution under this Agreement.

Each call for funds shall provide for the payment of six-twelfths of Serbia's contribution not later than 30 days after the call for funds is issued.

For the first year of implementation of this Agreement, the Commission shall issue a single call for funds, within 60 days following the date on which this Agreement starts producing legal effects.

3. Each year starting in 2023, the calls for funds shall also reflect the amount of the automatic correction applicable to the operational contribution paid for year N-2.

The call for funds issued at the latest in April may also include adjustments of the financial contribution paid by Serbia for the implementation, management and operation of the previous Framework Programme(s) for Research and Innovation in which Serbia participated.

For each of the financial years 2028, 2029 and 2030, the amount resulting from the automatic correction applied to the operational contributions paid in 2026 and 2027 by Serbia or from the adjustments made in accordance with Article 3(8) of this Agreement will be due to or from Serbia

4. Serbia shall pay its financial contribution under this Agreement in accordance with point III of this Annex. In the absence of payment by Serbia by the due date, the Commission shall send a formal letter of reminder.

Any delay in the payment of the financial contribution shall give rise to the payment of default interest by Serbia on the outstanding amount from the due date.

The interest rate for amounts receivable not paid on the due date shall be the rate applied by the European Central Bank to its principal refinancing operations, as published in the C series of *the Official Journal of the European Union*, in force on the first calendar day of the month in which the due date falls, increased by one and half percentage points.

ANNEX II**Non Exhaustive list of the equivalent programmes and actions of Serbia**

The following non-exhaustive list shall be regarded as Serbian programmes and actions equivalent to Horizon Europe Programme:

R&D&I programs and actions published by the:

- Ministry of Education, Science and Technological Development;
- Serbian Innovation Fund;
- Science Fund of the Republic of Serbia;
- Ministry of Economy;
- Ministry of Agriculture, Forestry and Water management;
- Ministry of Environmental Protection.

ANNEX III**Sound Financial Management****Protection of financial interests and recovery***Article 1***Reviews and audits**

1. The European Union shall have the right to conduct, in accordance with the applicable acts of one or more Union institutions or bodies and as provided in relevant agreements and/or contracts, technical, scientific, financial, or other types of reviews and audits on the premises of any natural person residing in or any legal entity established in Serbia and receiving European Union funding, as well as any third party involved in the implementation of Union funds residing or established in Serbia. Such review and audits may be carried out by the agents of the institutions and bodies of the European Union, in particular of the European Commission and the European Court of Auditors, or by other persons mandated by the European Commission.
2. The agents of the institutions and bodies of the European Union, in particular of the European Commission and the European Court of Auditors, and the other persons mandated by the European Commission, shall have appropriate access to sites, works and documents (both in electronic and paper versions) and to all the information required in order to carry out such audits, including the right of obtaining a physical/electronic copy of, and extracts from, any document or the contents of any data medium held by the audited natural or legal person, or by the audited third party.
3. Serbia shall not prevent or raise any particular obstacle to the right of entrance in Serbia and to the access to the premises of the agents and other persons referred to in paragraph 2 on the grounds of the exercise of their duties referred to in this Article.
4. The reviews and audits may be carried out, also after the suspension of application of this Agreement pursuant to its Article 9(5), the cessation of provisional application or its termination, on the terms laid down in the applicable acts of one or more European Union institutions or bodies and as provided in relevant agreements and/or contracts in relation to any legal commitment implementing the European Union budget entered into by the European Union before the date on which the suspension of application of this Agreement pursuant to its Article 9(5), the cessation of provisional application or termination of this Agreement takes effect.

*Article 2***Fight against irregularities, fraud and other criminal offences
affecting the financial interests of the Union**

1. The European Commission and the European Anti-Fraud Office (OLAF) shall be authorised to carry out administrative investigations, including on-the-spot checks and inspections, on the territory of Serbia. These investigations shall be carried out in accordance with the terms and conditions established by applicable acts of one or more Union institutions.
2. The competent Serbian authorities shall inform the European Commission or OLAF within reasonable time of any fact or suspicion which has come to their notice relating to an irregularity, fraud or other illegal activity affecting the financial interests of the Union.
3. On-the-spot checks and inspections may be carried out on the premises of any natural person residing in or legal entity established in Serbia and receiving Union funds, as well as of any third party involved in the implementation of Union funds residing or established in Serbia.
4. On-the-spot checks and inspections shall be prepared and conducted by the European Commission or OLAF in close collaboration with the competent Serbian authority designated by the Serbian government. The designated authority shall be notified a reasonable time in advance of the object, purpose and legal basis of the checks and inspections, so that it can provide assistance. To that end, the officials of the competent Serbian authorities may participate in the on-the-spot checks and inspections.
5. Upon request by the Serbian authorities, the on-the-spot checks and inspections may be carried out jointly with the European Commission or OLAF.
6. Commission agents and OLAF staff shall have access to all the information and documentation, including computer data, on the operations concerned, which are required for the proper conduct of the on-the-spot checks and inspections. They may, in particular, copy relevant documents.
7. Where the person, entity or another third party resists an on-the-spot check or inspection, the Serbian authorities, acting in accordance with national rules and regulations, shall assist the European Commission or OLAF, to allow them to fulfil their duty in carrying out an on-the-spot check or inspection. This assistance shall include taking the appropriate precautionary measures under national law, in particular in order to safeguard evidence.
8. The European Commission or OLAF shall inform the Serbian authorities of the result of such checks and inspections. In particular, the European Commission or OLAF shall report as soon as possible to the competent Serbian authority any fact or suspicion relating to an irregularity, which has come to their notice in the course of the on-the-spot check or inspection.

9. Without prejudice to application of Serbian criminal law, the European Commission may impose administrative measures and penalties on legal or natural persons of Serbia participating in the implementation of a programme or activity in accordance with European Union legislation.

10. For the purposes of proper implementation of this Article, the European Commission or OLAF and the Serbian competent authorities shall regularly exchange information and, at the request of one of the parties to this Agreement, consult each other.

11. In order to facilitate effective cooperation and exchange of information with OLAF, the designated contact point for Serbia will be the Anti-Fraud Coordination Service (AFCOS) of Serbia.

12. Information exchanged between the European Commission or OLAF and the Serbian competent authorities shall take place having due regard to the confidentiality requirements. Personal data included in the exchange of information shall be protected in accordance with applicable rules.

13. The Serbian authorities shall cooperate with the European Public Prosecutor's Office to allow it to fulfil its duty to investigate, prosecute and bring to judgment the perpetrators of, and accomplices to, criminal offences affecting the financial interests of the European Union in accordance with the applicable legislation.

Article 3

Recovery and enforcement

1. Decisions adopted by the European Commission imposing a pecuniary obligation on legal or natural persons other than States in relation to any claims stemming from the Horizon Europe Programme shall be enforceable in Serbia. The order for enforcement shall be appended to the decision, without any other formality than a verification of the authenticity of the decision by the national authority designated for this purpose by the government of Serbia. The government of Serbia shall make known its designated national authority to the Commission and the Court of Justice of the European Union. In accordance with Article 4, the European Commission shall be entitled to notify such enforceable decisions directly to persons residing and legal entities established in Serbia. Enforcement shall take place in accordance with the Serbian law and rules of procedure.

2. Judgments and orders of the Court of Justice of the European Union delivered in application of an arbitration clause contained in a contract or agreement in relation to Union programmes, activities, actions or projects shall be enforceable in Serbia in the same manner as European Commission decisions referred to in paragraph (1).

3. The Court of Justice of the European Union shall have jurisdiction to review the legality of the decision of the Commission referred to in paragraph 1 and to suspend its enforcement. However, the Courts of Serbia shall have jurisdiction over complaints that enforcement is being carried out in an irregular manner.

*Article 4***Communication and exchange of information**

The European Union institutions and bodies involved in the implementation of Horizon Europe Programme, or in controls over that programme, shall be entitled to communicate directly, including through electronic exchange systems, with any natural person residing in or legal entity established in Serbia and receiving Union funds, as well as any third party involved in the implementation of Union funds residing or established in Serbia. Such persons, entities and parties may submit directly to the European Union institutions and bodies all relevant information and documentation which they are required to submit on the basis of the European Union legislation applicable to the Union programme and of the contracts or agreements concluded to implement that programme.

Члан 3.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије – Међународни уговори”.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење Закона о потврђивању Споразума између Републике Србије и Европске уније о учешћу Републике Србије у програму Европске уније Хоризонт Европа – оквирном програму за истраживање и иновације, сачињеног у Београду, дана 1. децембра 2021. године и у Бриселу, дана 6. децембра 2021. године, садржан је у члану 99. став 1. тачка 4. Устава Републике Србије, који прописује да Народна скупштина Републике Србије потврђује међународне уговоре када је законом предвиђена обавеза њиховог потврђивања.

II. РАЗЛОЗИ ЗБОГ КОЈИХ СЕ ПРЕДЛАЖЕ ПОТВРЂИВАЊЕ СПОРАЗУМА

Државни интерес Републике Србије у приступању програму Европске уније Хоризонт Европа огледа се у проширивању могућности за приступање буџету Европске уније за истраживање, чиме ће се унапредити стање истраживачке делатности у Републици Србији и знатно поправити услови за бављење научним радом. Српске научноистраживачке организације ће бити у равноправном положају према буџету Европске уније за истраживање и иновације као и организације из земаља пуноправних чланица Европске уније, чиме ће се донекле изједначити услови за научни рад у Републици Србији и у Европској унији и умањити један од главних узрока одласка младих високообразованих кадрова у иностранство – тзв. „одлив мозга”. Кроз колаборационе истраживачке пројекте, који подразумевају конзорцијско повезивање и тиме учешће у управљању пројектима, трајно ће се учврстити везе између истраживача у Републици Србији и њихових партнера у Европској унији. Представници Републике Србије у управним одборима Хоризонт Европа програма имаће прилику да утичу на политику истраживања и политику финансирања научне делатности на нивоу Европске уније. Како се пројекти додељују на конкуритивној основи, може се очекивати да, уз ангажовано и координисано учествовање у Хоризонт Европа програму, прилив средстава у српске научноистраживачке организације буде већи од финансијског доприноса Републике Србије у буџету Европске уније. Кроз активно учешће у Хоризонт Европа програму ће започети и примена интегрисане политике истраживања, што је један од средњорочних приоритета Европског партнерства Републике Србије.

Истраживачи из Србије су остварили значајне резултате у позивима за пријављивање пројеката у претходном програмском циклусу Хоризонт 2020. Према статистичким подацима из децембра 2021. године институције из Републике Србије пријавиле су 3113 предлога пројеката од чега је 413 финансирано од стране Европске комисије са уговореним буџетима који укупно износе 134.4 милиона евра. Успешност наших институција је 11.37% док европски просек износи 11.95%. Како смо уложили, односно платили чланарину за учешће у Хоризонт 2020 програму 94 милиона евра а кроз финансиране пројекте до сада повукли око 134.4 милиона евра, Европска комисија нас је одредила као земљу са добрим апсорпционим капацитетом и предложила придруживање наредном научном програму за истраживање и иновације – Хоризонт Европа.

Одржавање пуноправног учешћа у програму за сарадњу у области истраживања и иновација Европске уније је и једна од обавеза Републике Србије из Преговарачког поглавља 25: Наука и истраживање.

Након окончања процедура из чл. 9. став 2. и 10. Закона о закључивању и извршавању међународних уговора, Министарство просвете, науке и технолошког развоја, у складу са чл. 11. и 12. Закона о закључивању и извршавању међународних уговора, припремило је Закон о потврђивању Споразума између Републике Србије и Европске уније о учешћу Републике Србије у програму Европске уније Хоризонт Европа - Оквирном програму за истраживање и иновације, тако да обезбеди да поступак потврђивања закљученог Споразума буде покренут у року од 30 дана од датума његовог потписивања, у складу са законом.

III. ПРОЦЕНА ПОТРЕБНИХ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ЗА ИЗВРШЕЊЕ СПОРАЗУМА

Планирана средства за реализацију овог закона у 2023. години су 3.000.000.000 динара а у 2024. години су 2.500.000.000 динара, и биће у оквиру лимита одређеног од стране Министарства финансија у складу са билансним могућностима буџета Републике Србије.